

Asia: VN/15161/2025-MMM-1

Lausuntopyyntö karhukiintiöasetuksesta metsästysvuodelle 2025-2026

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

12.6.2025

Luonnonsuojeluliiton lausunto karhukiintiöasetuksesta metsästysvuodelle 2025–2026

Suomen luonnonsuojeluliitto kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa asiasta seuraavaa.

Suomen karhukanta on vakiintunut 2010–2020 -lukuilla suotuisalle suojelutasolle. Karhu ei enää ole uhanalainen vaan silmälläpidettävä laji. Suomessa karhuja arvioidaan olevan 2062–2745 yksilöä vuoden 2024 havaintoaineistoon perustuen. Karhukannan arvioitiin pienentyneen noin 35 % vuosina 2020–2022 voimakkaan metsästysverotuksen johdosta. Nyt karhukanta on alkanut elpyä metsästysverotuksen pienenemisen seurauksena, mitä Luonnonsuojeluliitto onkin lausunnoissaan esittänyt.

Luonnonsuojeluliitto pitää myönteisenä karhukannan kasvua – ja toisaalta karhukannan hoitosuunnitelmassa linjattua rajoitettua metsästystä. Sillä ylläpidetään karhukannan ihmisarkuutta sekä äidetään karhukantaan liittyvät sosioekonomiset konfliktit, kuten vahingot ja uhkaavat tilanteet, yleisesti hyväksyttävällä tasolla. Pohjoismaissa karhut ovat vain erittäin harvoin hyökänneet ihmisen kimppuun, metsästystilanteita lukuun ottamatta.

Karhukiintiötä tulee laskea

Asetuksessa suurimmaksi sallituksi saalismääräksi koko Suomen osalta esitetään 265. Kiintiö jakautuisi alueellisesti seuraavasti:

- Itäinen kannanhoitoalue 180
- Poronhoitoalue 85 (15 läntinen, 70 itäinen)

Karhu ei ole levinnyt aikaisempien hoitosuunnitelman mukaisesti Länsi- ja Sisä-Suomeen liian voimakkaan metsästyspaineen seurauksena.

Luonnonsuojeluliitto pitää hyvänä, ettei Eteläiselle, Keskiselle ja Läntisellä kannanhoitoalueelle myönnetä karhulupia.

Karhukannan kestävä maksimiverotus on tutkimusten mukaan 12–14 prosenttia kannasta. Esitetty Itäisen kannanhoitoalueen kiintiö on alle 10 prosenttia Suomen karhukannasta. Siten muiden kannanhoitoalueiden karhukanta jatkaa elpymistään lukuun ottamatta pohjoisinta Suomea.

Poronhoitoalueen karhukiintiö on liian suuri kannan kokoon nähden. Luonnonsuojeluliitto esittää läntiselle poronhoitoalueelle 5 yksilön ja itäiselle 40 yksilön karhukiintiötä porovahinkojen ehkäisemiseksi.

Karhun metsästyskiintiön antamisessa tulee käyttää malttia, varovaisuusperiaatetta ja noudattaa annettuja säädöksiä. Luonnonsuojeluliitto esittää 120

karhun kiintiötä Itäiselle kannanhoitoalueelle. Kaikki muut ihmistoiminnan seurauksena kuolleet karhut tulee vähentää kiintiöstä.

Ihmisen ja karhun rinnakkaiselon mahdollistaminen

Kasvava ja vakiintuva karhukanta edellyttää aktiivisia toimia - muitakin kuin metsästys ja vahinkojen ennaltaehkäisy - ihmisen ja karhun rinnakkaiselon mahdollistamiseksi. Aikaisemmin Suomen karhut ovat pääosin eläneet itäisessä Suomessa erämaa-alueilla ja laajoilla metsäalueilla. Nyt kun karhukanta vähitellen kasvaa haja-asutusalueella ja levittäytyy läntiseen ja eteläiseen Suomeen tarvitaan aktiivista karhuneuvontaa kuten:

- ohjeistusta karhun kohtaamisen varalle kansallispuistoihin, opastuskeskuksiin jne.
- karhukoulutuksen järjestämistä metsäammattilaisille ja muille maastossa työskenteleville (samaa tapaan kuin rakennuksilla työskentely edellyttää työturvallisuuskoulutusta)
- karhuturvallisia roskiksia retkeilyalueille

- tihentymäalueille varotuskylttejä ja ohjeistusta
- karhukellojen yleistymistä
- karhun karkotussuihkeiden käyttöönottoa
- karhupusseja ruokien säilytykseen

Karhujen ihmisarkuus ja ravintohoukuttimet

Tutkimusten mukaan sekä Suomen että Ruotsin karhut pääasiassa välttelevät ihmisiä. Skandinavian tapaukset, joissa karhut ovat olleet hyökkääviä ihmistä kohtaan, ovat tilanteita, joissa kohdataan emokarhu pentuineen, haavoittunut karhu tai karhu yllätetään haaskalta tai kohtaamiseen liittyy metsästyskoiria. Karhujen hyökkäykset ihmisen kimppuun ovat viime vuosina yleistyneet Euroopassa. Karhujen ongelmallista käyttäytymistä kuvaavan raportin (LCIE 2015) mukaan ongelmakarhut ovat sellaisia, jotka ovat joko kesyyntyneet suhteessa ihmisiin tai ehdollistuneet ihmisten tuottamalle ravinnolle. Esimerkiksi Romaniassa on vuosien 2010–2023 aikana loukkaantunut 280 henkilöä ja kuollut 16 ihmistä karhujen ja ihmisen välisissä kohtaamisissa. Ruotsissa on havaittu, että karhujen sietämisessä on ollut laskua karhujen ihmisiin kohdistuneiden hyökkäysten johdosta. Viimeisimmän asennetutkimuksen mukaan Suomessa suurpetopelko on kasvanut.

Ravintohoukuttimen käyttö on uuden lain mukaan kielletty kesäaikaan. Luonnonsuojeluliitto esittää lain noudattamisen tehostamista ja kesäaikaista valvontaa muun muassa edellisessä kappaleessa kuvattujen riskitilanteiden ennalta ehkäisemiseksi. Edellisvuosien kokemusten perusteella tiedetään, että erilaisilla haaskoilla karhuja voidaan houkuttaa haluttuun paikkaan vahinkoperäisten poikkeuslupien saamiseksi.

Ajavien koirien ongelmat

Karhun metsästys ajavilla koirilla (plotti-ajokoira) on yleistynyt viime vuosina, lukuun ottamatta vuosia 2022 ja 2023, jolloin karhunmetsästyslupia meni täytäntöönpanokieltoon. Ajavien koirien käytön ongelmat ovat lisääntyneet. Osa kokeneista karhunmetsästäjistä pitää sitä hyvien metsästystapojen vastaisena ja on nostanut ajometsästyksen haitat yleiseen keskusteluun. Karhua saatetaan ajattaa yhtäjaksoisesti jopa toista vuorokautta, ja tarvittaessa koiria vaihdetaan ajon kuluessa. Lopulta karhu saattaa olla niin nääntynyt, ettei se enää pysty liikkumaan. Viimeisenä puolustuskeinona karhu raatelee sen kimppuun käyviä koiria, jolloin sekä karhu että koirat saavat vammoja. Etenkin karhunmetsästyksessä ajavien koirien käyttäminen on epäeettistä ja aiheuttaa pitkäkestoista tuskaa niin karhulle kuin plottikoirille ajon pitkän keston ja usein lopuksi tapahtuvan raatelun seurauksena. Luonnonsuojeluliitto on esittänyt vuodesta 2016 lähtien ajavien koirien käytön kieltämistä suurpetojen kuten suden ja karhun metsästyksessä, ja toistaa tämän esityksen jälleen tässä yhteydessä.

Vahinkojen ennaltaehkäisy

Mehiläis- ja lammasvahinkojen ehkäisyssä tulee olla edelleen aktiivinen. Sähköaidat ovat kustannustehokas tapa ehkäistä vahinkoja. Luonnonsuojeluliitto esittää sähköaitojen rakentamisen ja rahoittamisen kaksin-kolminkertaistamisen lähivuosina. Myös vahinkojen ehkäisyn neuvontaa tulee tehostaa.

Lisätiedot

- Riku Lumiaro, liittohallituksen jäsen, suurpetoasiantuntija, p. 050 5859 857, riku.lumiaro@sll.fi

SUOMEN LUONNONSUOJELULIITTO RY

Hanna Halmeenpää

puheenjohtaja

Tapani Veistola

toiminnanjohtaja

Veistola Tapani
SLL